

Αρ. Φακ.: Α/Π 1600/2019

**Έκθεση Επιτρόπου Διοικήσεως και Προστασίας Ανθρωπίνων
Δικαιωμάτων αναφορικά με καθυστερήσεις στη ετοιμασία
Εκθέσεων από τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας**

Προϊστάμενος: Κώστας Ιωάννου
Ερευνούσα Λειτουργός: Μελίνα Τριγγίδου

Λευκωσία, 2 Απριλίου 2020

Αντικείμενο Παραπόνου

1. Ο κ. ...., κρατούμενος στις Κεντρικές Φυλακές, υπέβαλε στο Γραφείο μου παράπονο¹, αναφορικά με την υπέρμετρη, όπως υποστήριξε, καθυστέρηση από πλευράς Αστυνομίας και Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας, να υποβάλουν σχετική με αυτόν Έκθεση στο Συμβούλιο Αποφυλακίσεως Κρατουμένων επ' Αδεία (Συμβούλιο), το οποίο εξετάζει αίτημα του για έκτιση του υπόλοιπου της ποινής του εκτός των Φυλακών, υπό όρους.
2. Το αίτημα του παραπονούμενου προς το «Συμβούλιο» υποβλήθηκε στις 4 Ιουνίου 2018. Όπως, δε, πληροφορήθηκε με επιστολή του Συμβουλίου ημερ. 12 Ιουνίου 2018, αντίγραφο της οποίας τέθηκε υπόψη μου, αυτό επρόκειτο να εξεταστεί *«...στον προβλεπόμενο χρόνο και μετά την συμπλήρωση των εκθέσεων που [το Συμβούλιο] θα λάβει από τις τέσσερις Δημόσιες Υπηρεσίες.»*. Έκτοτε, δεν υπήρξε καμία εξέλιξη αναφορικά με το αίτημά του.
3. Όπως ο κ. .... ανέφερε σε τηλεφωνική συνομιλία που είχε, πρόσφατα, με Λειτουργό του Γραφείου μου, σε τέσσερις μήνες έχει τη δυνατότητα, εφόσον επιλεγεί από την αρμόδια Επιτροπή, να ενταχθεί στο Κέντρο Καθοδήγησης και Εξωιδρυματικής Απασχόλησης (Κ.Κ.Ε.Α.Κ) και, συνακόλουθα, θα μπορεί να μεταβαίνει εκτός Φυλακών για σκοπούς εργασίας και να εκτίσει το υπόλοιπο της ποινής του σε συνθήκες περιορισμένης και ελεγχόμενης ελευθερίας. Συναφώς, ο παραπονούμενος εξέφρασε τον προβληματισμό του σε σχέση με το χρόνο που χρειάζεται ακόμα για να εξεταστεί το αίτημά του για αποφυλάκιση επ' αδεία και σημείωσε ότι θα είναι άνευ σημασίας η έγκρισή του όταν αυτός ενταχθεί στο Κ.Κ.Ε.Α.Κ.

---

¹ Επιστολή παραπόνου που παραλήφθηκε στις 27 Αυγούστου 2019.

Θέσεις Εμπλεκόμενων Υπηρεσιών

4. Στα πλαίσια της έρευνας, επιθεωρήθηκε ο φάκελός του παραπονούμενου, ο οποίος τηρείται από το Τμήμα Φυλακών, και εξασφαλίστηκαν γραπτώς οι θέσεις της Αστυνομίας και των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.
5. Από την επιθεώρηση του φακέλου διαπιστώθηκε ότι το Τμήμα Φυλακών διαβίβασε στο Συμβούλιο τη σχετική με τον παραπονούμενο Έκθεσή του τον Δεκέμβριο του 2018 ενώ, όπως προέκυψε από τη σχετική απάντηση που έλαβα από την Αστυνομία, η τελευταία διαβίβασε στο Συμβούλιο την Έκθεσή της αναφορικά με τον παραπόνουμένο, στις 8 Νοεμβρίου 2018.
6. Οι Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (ΥΨΥ), αναφέρουν στην απαντητική τους επιστολή² ότι *«καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να αντιμετωπιστεί ο μεγάλος αριθμός αιτημάτων για αξιολόγηση της ψυχικής υγείας των κρατουμένων αναφορικά με τα αιτήματα για αποφυλάκιση επ'αδεία. Σε πρόσφατη συνάντηση με το Συμβούλιο, έχουν συζητηθεί διάφορα μέτρα για τον καλύτερο συντονισμό των εμπλεκόμενων υπηρεσιών με σκοπό την ταχύτερη δυνατή εξυπηρέτηση.»*
7. Όσον αφορά το αίτημα του παραπονούμενου, η αξιολόγησή του αναμένεται, σύμφωνα με τις ΥΨΥ, να πραγματοποιηθεί σε 5 μήνες από τον Ιανουάριο του 2020 (μήνα αποστολής της απαντητικής επιστολής των ΥΨΥ), δεδομένου ότι, κατά τον κρίσιμο χρόνο, αξιολογούνταν οι κρατούμενοι των οποίων η καταδίκη λήγει τον Φεβρουάριο του 2021. Σημειώνεται ότι η καταδίκη του παραπονούμενου λήγει τον Οκτώβριο του 2021.

---

² Επιστολή ημερ. 7 Ιανουαρίου 2020.

Νομικό Πλαίσιο

8. Σύμφωνα με το άρθρο 14 Α (1) και (2) του περί Φυλακών Νόμου³:

«14Α(1) Κρατούμενος που έχει εκτίσει το ήμισυ της ποινής φυλάκισής του η οποία υπερβαίνει τα δύο έτη ή που καταδικάστηκε σε ποινή ισόβιας φυλάκισης και έχει εκτίσει τουλάχιστον δώδεκα έτη της ποινής, δικαιούται να υποβάλει απευθείας στο Συμβούλιο Αποφυλάκισης γραπτό αίτημα για την υπό όρους αποφυλάκισή του επ' αδεία, για συνέχιση της έκτισης της ποινής του για το εναπομένον μέρος αυτής εκτός των Φυλακών:

Νοείται ότι, το αναφερόμενο στο παρόν εδάφιο γραπτό αίτημα δύναται να υποβληθεί στο Συμβούλιο Αποφυλάκισης μέχρι και έξι (6) μήνες πριν από την έκτιση του ημίσεος της ποινής φυλάκισης του κρατουμένου.

(2) Το Συμβούλιο Αποφυλάκισης εξετάζει, κατά τα διαλαμβανόμενα στον παρόντα Νόμο, τα αιτήματα κρατουμένων που υποβάλλονται σ' αυτό σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1) του παρόντος άρθρου και του άρθρου 14Β και δύναται να αποφασίζει την υπό όρους αποφυλάκιση των κρατουμένων επ' αδεία, για συνέχιση της έκτισης της ποινής ή των ποινών τους για το εναπομένον μέρος αυτής ή αυτών εκτός των Φυλακών ή να απορρίπτει τα αιτήματα.

[...]»

9. Αναφορικά με τη διαδικασία εξέτασης αιτημάτων για επ' αδεία αποφυλάκιση, το άρθρο 14 Η του νόμου καταγράφει τους παράγοντες που το Συμβούλιο θα πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη και να συνεκτιμά σε κάθε περίπτωση. Για τους σκοπούς της διάταξης αυτής, το άρθρο 14 Θ προβλέπει τα ακόλουθα:

---

³ Ν.62(Ι)/1996

«14Θ (1) Για τους σκοπούς του άρθρου 14Η, το Συμβούλιο Αποφυλάκισης έχει εξουσία και καθήκον, σε κάθε περίπτωση κρατουμένου-(α) να εξασφαλίζει όλο το αναγκαίο γραπτό πληροφοριακό υλικό τόσο από τη διεύθυνση των Φυλακών όσο και από άλλες υπηρεσίες, περιλαμβανομένων εκθέσεων από τις πιο κάτω υπηρεσίες με εισηγήσεις τους προς το Συμβούλιο Αποφυλάκισης-

(i) τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,

(ii) την Αστυνομία,

(iii) τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας,

(iv) τη διεύθυνση των Φυλακών,

(β) να καλεί τον κρατούμενο σε προφορική συνέντευξη και-

(i) να ακούει τον κρατούμενο και τους τυχόν δικούς του ειδικούς, μάρτυρες και δικηγόρους,

(ii) να αποδέχεται και να εξετάζει οποιοδήποτε γραπτό πληροφοριακό υλικό και στοιχεία που δυνατόν να υποβάλει ο κρατούμενος για στήριξη των δικών του θέσεων,

(iii) να επιτρέπει στον κρατούμενο ή και το δικηγόρο του να επιθεωρεί πριν την προφορική συνέντευξη οποιοδήποτε γραπτό πληροφοριακό υλικό που έχει εξασφαλίσει το Συμβούλιο Αποφυλάκισης σε σχέση με το αίτημά του, και όπου το ζητά ο κρατούμενος, να θέτει στη διάθεσή του κατά τη συνέντευξη, για υποβολή ερωτήσεων από τον ίδιο ή τον δικηγόρο του, τα άτομα από τα οποία έχει εξασφαλιστεί το υλικό.

(2) Για τις συνεντεύξεις κρατουμένων τηρούνται πρακτικά τα οποία αφού εγκριθούν από το Συμβούλιο Αποφυλάκισης, επικυρώνονται από αυτό και υπογράφονται από τον πρόεδρό του.»

Διαπιστώσεις

10. Το αίτημα του παραπονούμενου παραμένει σε εκκρεμότητα περίπου ενάμιση χρόνο. Όπως προκύπτει από τα γεγονότα , η μη περαιτέρω προώθηση του αιτήματός του οφείλεται στο γεγονός ότι αναμένεται να ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησής του από τις ΥΨΥ και η από πλευράς τους διαβίβαση στο Συμβούλιο σχετικής με αυτόν Έκθεση, όπως προβλέπεται από την οικεία νομοθεσία.
11. Ενόψει των πιο πάνω, διαφαίνεται ότι οι προβληματισμοί του παραπονούμενου σε σχέση με το χρόνο που έχει ήδη παρέλθει από την υποβολή του αιτήματος του μέχρι σήμερα, καθώς και το χρόνο που αναμένεται να χρειαστεί για την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης του, είναι βάσιμοι και δικαιολογημένοι.
12. Ειδικότερα όσο αφορά τις ΥΨΥ, παρότι δεν αμφισβητείται ο όγκος των αιτημάτων για αξιολόγηση που έχουν να χειριστούν, εν τούτοις είναι λόγοι που δεν σχετίζονται με τον παραπονούμενο και τις προσωπικές του συνθήκες ,αλλά αφορούν αποκλειστικά τις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας.
13. Η υπέρμετρη καθυστέρηση στην ετοιμασία της Έκθεσης σε σημείο που να αποδυναμώνει το δικαίωμα του παραπονούμενου να τύχει έγκαιρης εξέτασης του αιτήματος του για αποφυλάκιση μετ' αδεία ,ξεπερνά το εύλογο χρονικό διάστημα που απαιτείται, παραβιάζοντας την Αρχή της χρήστης διοίκησης που πρέπει να διακατέχει τους ασκώντας δημόσια εξουσία.
14. Σε περίπτωση δε που ο παραπονούμενος αποφυλακιστεί πριν την εξέταση της αίτησης για αποφυλάκιση μετ' αδεία καθίσταται σαφές ότι το εν λόγω δικαίωμα του για εξέταση τέτοιας αίτησης καταστρατηγείται και καθίσταται πλέον ανενεργό .

Εισηγήσεις

15. Ενόψει όλων όσων αναφέρθηκαν πιο πάνω εισηγούμαι όπως κάθε εμπλεκόμενη Υπηρεσία που καλείται να υποβάλει Έκθεση στο Συμβούλιο Αποφυλακίσεως, ενεργεί με κάθε δυνατό τρόπο ώστε να μην ξεπερνά τον εύλογο υπό τις περιστάσεις χρόνο.
16. Ειδικότερα στην παρούσα περίπτωση εισηγούμαι ειδικά προς τις **Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας**, όπως προβούν στην ιεράρχηση των προτεραιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική ημερομηνία αποφυλάκισης του κάθε αιτητή.
17. Σε σχέση με την αίτηση του παραπονούμενου, εισηγούμαι όπως επισπευσθεί η διαδικασία αξιολόγησής του και προώθησης της σχετικής με αυτόν Έκθεσης στο «Συμβούλιο», ώστε να καταστεί δυνατή η όσο το δυνατόν πιο σύντομη εξέταση του αιτήματός του.
18. Η παρούσα Έκθεση υποβάλλεται στη Διευθύντρια Διεύθυνσης Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας για τις δικές τις ενέργειες σε σχέση με την πιο πάνω εισήγησή μου, αλλά και στις άλλες εμπλεκόμενες υπηρεσίες για ενημέρωση.

Μαρία Στυλιανού-Λοττίδη
Επίτροπος Διοικήσεως
και Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων